

prima instanță: L.Curca
instanța de apel: D.Manole, B.Bîrcă, N.Traciuc

dosarul nr.2ra-1864/13

DECIZIE

18 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia, Tamara Chișca-Doneva,
Nicolae Clima, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către Cogut Ivan, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ghindă Alexandra către Cogut Ivan, Întreprinderea mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” societate cu răspundere limitată și societatea comercială „Ghiocel-Negru” societate cu răspundere limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012 prin care a fost respins apelul declarat de către Cogut Ivan și menținută hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 28 martie 2012,

c o n s t a ă

La 14 iulie 2010 Ghindă Alexandra a depus cerere de chemare în judecată către Cogut Ivan cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că la 30 noiembrie 2007 în apropierea satului Băcioi, pe traseul Chișinău – Cimișlia din vina șoferului Cogut Ivan, care conducea automobilul de model „Mercedes”, numărul de înmatriculare CM AF 762, a avut loc accidentul rutier în rezultatul căruia a decedat soțul ei Ghindă Vasile.

Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 06 martie 2008 Cogut Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.264 alin. (3) lit.b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în formă de închisoare pe un termen de trei ani.

Susține reclamanta că, pentru înmormîntarea soțului ei a suportat cheltuieli în sumă de 3 000 euro, din care Cogut Ivan a achitat benevol suma de 1 500 euro,

asumându-și obligația de a restitui pînă la 01 iulie 2008 suma de 1 500 euro. Însă, pînă în prezent pîrîtul nu a executat obligația asumată.

Consideră că, pîrîtul este obligat să-i achite cheltuielile suportate pentru înmormîntarea soțului, cît și dobînda de întîrziere pentru neachitarea în termenul stabilit a sumei de 1 500 lei.

La fel a mai menționat că, în rezultatul accidentului rutier produs din vina pîrîtului i-au fost cauzate suferințe psihice profunde atît ei cît și celor trei copii minori în legătură cu pierderea subită a tatălui. După decesul soțului ea desinestătător educă și întreține trei copii minori, din care unul este invalid de gradul I, cu diagnosticul retardare mentală severă și necesită supraveghere permanentă.

Cere reclamanta, încasarea sumei de 1 500 euro, dobînzii de întîrziere în mărime de 583,8 euro, prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 29 octombrie 2010 acțiunea a fost admisă parțial.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2011 a fost admis apelul declarat de către Cogut Ivan, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 29 octombrie 2010, cu remiterea pricinii spre rejudecare.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 07 februarie 2012 au fost atrași în calitate de copîrîți SC “Ghiocel Negru” SRL și ÎM CIA “Transelit” SRL (f.d. 71).

Prin hotărîrea Judecătoriei Cimișlia din 28 martie 2012 acțiunea a fost admisă în parte. S-a încasat de la Cogut Ivan în beneficiul Alexandrei Ghindă prejudiciul material în mărime de 1 500 euro, dobînda de întîrziere în mărime de 583,8 euro, prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2000 lei, iar în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1087,72 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012, apelul declarat de către Cogut Ivan a fost respins cu menținerea hotărîrii primei instanțe din 07 februarie 2012.

La 22 martie 2013 Cogut Ivan, a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri cu privire la admiterea acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat că instanțele judecătorești la examinarea pricinii au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural, iar concluziile instanțelor judecătorești sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. În acest sens susține că, instanțele judecătorești greșit au tratat înscrisul semnat de către recurent la 14 decembrie 2007 referitor la compensarea cheltuielilor de înmormîntare drept tranzacție care între părți are puterea lucrului judecat, fără a da apreciere relațiilor de muncă între Cogut Ivan și SC “Ghiocel Negru” SRL, precum

și raporturilor de asigurare obligatorie de răspundere civilă între angajatorul SC “Ghiocel Negru” SRL și asiguratorul ÎM CIA “Transelit” SRL.

La fel, indică că, instanțele judecătorești incorect au aplicat prevederile art.619 din Codul civil , fără a da apreciere și prevederilor art. 617 Cod civil și a stabili momentul punerii în întârziere, durata întârzierii, precum și faptul somării presupusului debitor. Instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor din cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată părților de către Curtea de Apel Chișinău la 17 ianuarie 2013, însă lipsesc probe în confirmarea recepționării deciziei instanței de apel de către recurent. Astfel, recursul se consideră depus în termen.

Studiind materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012 cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs constată că, Ghindă Alexandra a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cogut Ivan solicitând încasarea sumei de 1 500 euro, dobânzii de întârziere în mărime de 583,8 euro, prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 07 februarie 2012 au fost atrași în calitate de copârți SC “Ghiocel Negru” SRL și ÎM CIA “Transelit” SRL (f.d. 71).

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a admis acțiunea, încasând de la Cogut Ivan în beneficiul Alexandrei Ghindă prejudiciul material în mărime de 1 500 euro, dobânda de întârziere în mărime de 583,8 euro, prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2000 lei.

Instanța de fond și-a motivat soluția prin faptul că Cogut Ivan este obligat să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit, care include prejudiciul material în mărimea stabilită prin recipisa din 14 decembrie 2007, semnată de părți, cât și prejudiciul moral cauzat, iar reclamanta nu are careva pretenții față de SC “Ghiocel Negru” SRL și ÎM CIA “Transelit” SRL.

Judecând apelul declarat de Cogut Ivan, instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărârea primei instanțe, considerând necesar de a respinge apelul declarat, și a menține hotărârea contestată.

Totodată, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond, instanța de apel reține faptul că corect prima instanță a ajuns la concluzia că paguba patrimonială urmează a fi încasată de la Cogut Ivan în mărimea stabilită prin recipisa din 14 decembrie 2007, iar temeiurile invocate în cererea de apel sunt nefondate.

În opinia instanței de recurs, aprecierea probelor de către instanțele inferioare a fost arbitrară, rezultate din aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural și examinarea insuficientă a circumstanțelor pricinii.

Conform art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecînd apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărîrii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărîrii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiunea de bază, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărîrii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate.

Conform art. 1398 alin. (1) și (3) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 1398 alin. (1) și (3) Codul civil, comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

Din sensul normelor de drept enunțate rezultă că, nu este recunoscut posesor al sursei de pericol sporit persoana care deservește mijlocul de transport sau îl conduce în virtutea relațiilor de muncă cu posesorul sursei. De aceea, în cazul în care mijlocul de transport este transmis în baza procurii de către o întreprindere sau o persoană privată unui șofer profesionist, răspunderea pentru daună o poartă

arendatorul (persoana care a eliberat procura), dacă șoferul a exercitat de fapt obligațiunile de muncă și a acționat în interesul proprietarului.

Totodată, potrivit art. art. 3 și 25 alin. (3) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, obiect al asigurării obligatorie de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a posesorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul, în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării. În caz de deces al terței persoane, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul dintre asigurat, succesorii persoanei păgubite sau reprezentantul ei legal și asigurător.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor din cererea de apel a recurentului Cogut Ivan referitor la faptul că la momentul producerii accidentului era angajat în funcția de conducător auto la SC “Ghiocel Negru” SRL, iar automobilul de model „Mercedes”, numărul de înmatriculare CM AF 762 îi aparține angajatorului, care dispunea de contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, încheiat cu ÎM CIA “Transelit” SRL.

De asemenea Colegiul indică că, instanța de apel urma să i-a în considerație că despre acest fapt prima instanță a fost atenționată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2011, cauza fiind remisă la rejudecare anume din această cauză, însă acest neajuns nu a fost lichidat.

În acest context, Colegiul a mai constatat că cererea de apel declarată de Cogut Ivan a conținut și alte argumente asupra cărora instanța de apel nu s-a expus, respingînd apelul printr-o declarație generală, deși era obligată, în baza art. 373 alin. (5) CPC, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce denotă că instanța de apel a examinat cauza superficial, fără a intra în esența litigiului, ceea ce constituie o încălcare esențială a normelor de drept procedural, ce au dus la soluționarea greșită a pricinii.

Lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, de aceea cauza urmează a fi reexaminată.

Totodată, din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărîrile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza García Ruiz c. Spaniei din 21.01.1999).

În cursul examinării litigiului urmează a se da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante pentru soluționarea corectă a litigiului.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și a normelor de drept procedural, și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit.c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Cogut Ivan.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ghindă Alexandra către Cogut Ivan, Întreprinderea mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” societate cu răspundere limitată și societatea comercială „Ghiocel-Negru” societate cu răspundere limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Clima

Valentina Clevadi